

CHUYỂN ĐỔI CƠ CHẾ THỰC THI QUYỀN SỞ HỮU TRÍ TUỆ TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY Ở VIỆT NAM

ĐỖ THỊ MINH THUY *

Tóm tắt: Hiện nay, thực thi quyền sở hữu trí tuệ bằng biện pháp hành chính vẫn được coi là biện pháp chủ đạo tại Việt Nam. Trong bối cảnh Việt Nam đang quyết liệt thực hiện tinh gọn bộ máy của hệ thống chính trị, nâng cao vai trò chủ động của doanh nghiệp trong phát triển và bảo vệ tài sản (trong đó có các tài sản trí tuệ) thì việc thực thi quyền sở hữu trí tuệ bởi các cơ quan hành chính nhà nước đã và đang bộc lộ rất nhiều bất cập. Bài viết phân tích một số vấn đề lý luận và thực tiễn về thực thi quyền sở hữu trí tuệ ở Việt Nam, qua đó đề xuất một số giải pháp chuyển đổi cơ chế thực thi quyền sở hữu trí tuệ để đáp ứng yêu cầu về “hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả” trong giai đoạn hiện nay.

Từ khoá: Sở hữu trí tuệ; thực thi quyền; biện pháp hành chính

Nhận bài: 17/6/2025

Hoàn thành biên tập: 28/8/2025

Duyệt đăng: 28/8/2025

TRANSITIONING THE INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS ENFORCEMENT MECHANISM IN THE CURRENT PHASE IN VIETNAM

Abstract: Today, administrative measures have been considered the primary method for enforcing intellectual property rights in Vietnam. In the context of Vietnam's vigorous efforts to "streamline the apparatus of the political system" and enhance the proactive role of enterprises in developing and protecting their assets (including intellectual property assets), the enforcement of intellectual property rights by state administrative agencies has revealed numerous inadequacies. This article analyses some theoretical and practical issues of intellectual property rights enforcement in Vietnam and proposes some solutions for the transition of the enforcement mechanism to meet the requirements of "performance, effectiveness, efficiency" in the current phase.

Keywords: Intellectual property; rights enforcement; administrative measures

Received: 17 June 2025; Editing completed: 28 August 2025; Accepted for publication: 28 August 2025

1. Đặt vấn đề

Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ Tư (còn gọi là Cách mạng công nghiệp 4.0) với sự phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ và trí tuệ nhân tạo đã và đang đặt ra nhiều thách thức đối với vấn đề bảo hộ và thực thi quyền sở hữu trí tuệ (SHTT) trên phạm vi toàn thế giới, trong đó có Việt Nam.

Trong bối cảnh đó, nhằm đáp ứng nhu cầu thực tiễn, năm 2022 Luật SHTT đã được

sửa đổi, bổ sung (lần thứ 3). Trong lần sửa đổi, bổ sung này, Luật SHTT đã cập nhật khá đầy đủ các yêu cầu mới về nội dung bảo hộ quyền SHTT và trách nhiệm pháp lý của bên thứ ba (doanh nghiệp cung cấp dịch vụ trung gian) trên môi trường viễn thông và mạng internet; tuy nhiên, nhà làm luật lại gần như không “động chạm” tới các vấn đề cốt yếu về thực thi quyền SHTT. Theo đó, các biện pháp thực thi quyền SHTT tại Việt Nam gần như không thay đổi kể từ khi Luật SHTT được ban hành (năm 2005).

* Tiến sĩ, Trường Đại học Thăng Long
E-mail: thuydtm@thanglong.edu.vn